

Alapító Okirat

az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete Közalapítvány Alapító Okirata

(változások vastagon, dőlt betűvel szedve)

A jelen okirat I. pontjában megjelölt alapító a Fővárosi Bíróságon, 1992. február 4-én 2657. sorszámon nyilvántartásba vett 1956-os Tudományos Alapítvány vagyonának Közalapítvány céljára - alapítójának hozzájárulásával - tett felajánlását elfogadva

Az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete Közalapítvány

elnevezéssel Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány) létrehozását határozta el, amely az 1956-os Tudományos Alapítvány (a továbbiakban: alapítvány) jogutódja.

I. A Közalapítvány alapítója

A Magyar Köztársaság Kormánya, az 1956-os Tudományos Alapítvány alapítójával közösen.

II. A Közalapítvány neve

Az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete Közalapítvány.

Angol elnevezése: Institute for the History of the 1956 Hungarian Revolution: a Public Foundation

Rövidített neve: 1956-os Intézet Közalapítvány

III. A Közalapítvány székhelye: 1074 Budapest, Dohány u. 74.

IV. A Közalapítvány jellege

A Közalapítvány nyílt, javára politikai párt kivételével minden belföldi és külföldi természetes és jogi személy, bármilyen magyarországi és külföldi közösség - beleértve más alapítványokat, egyesületeket stb. - adományozhat, illetve az alapítványi célok megvalósulásához nemcsak pénzbeli adományokkal kapcsolódhat.

V. A Közalapítvány célja, tevékenysége

A Közalapítvány célja a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 73. §-ában meghatározott közfeladatok megvalósítása az 1956. októberi forradalom és szabadságharc jelentőségének törvénybe iktatásáról szóló 1990. évi XXVIII. törvény preambulumban megfogalmazott állami kötelezettségvállalás teljesítése körében.

Ennek érdekében az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete által ellátott közfeladat a jelenkor-történeti, ezen belül az 1956-os magyar forradalom történetét feltáró hazai és nemzetközi tudományos kutatások, dokumentációs munkák megszervezése, koordinálása, illetve az ehhez kapcsolódó tudományos kutatómunka feladatainak folyamatos ellátásában való részvétel. Támogatja a korszakkal kapcsolatos tudományos ismeretterjesztést, valamint azt, hogy az új kutatási eredmények fokozatosan hozzáférhetőek legyenek a közoktatás számára, s ezáltal hozzájárul az oktatással és kultúrával kapcsolatos általánosabb célok megvalósulásához. A közelmúlt társadalmi és politikai folyamatainak elemzése révén elősegíti a nemzeti társadalompolitika alakítását.

A Közalapítvány politikai tevékenységet nem folytat, politikai pártoktól független, azoktól támogatást nem fogad el, és pártokat a maga részéről semmilyen formában nem támogat.

Országgyűlési képviselőt, önkormányzati választáson jelöltet nem állít és nem kíván állítani, továbbá nem támogat.

A Közalapítvány a közhasznú szervezet követelményei szerint látja el tevékenységét, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. § c) pontjának 3., 5., 6. szerinti közhasznú tevékenységek: tudományos tevékenység, kutatás, kulturális tevékenység, kulturális örökség megóvása.

A Közalapítvány kiemelt közhasznú tevékenységi köre az 1997. évi CXL. törvény és az 1990. évi XXVIII. törvény alapján:

- a tudományos kutatómunka feladatainak folyamatos ellátása,
- a hazai és nemzetközi kutatások megszervezése, egyeztetése,
- a kutatási eredmények folyamatos publikálása,
- a tudományos ismeretterjesztés és a közoktatás támogatása,
- a tudományos szaktanácsadás,
- a kutatási eredményeket tartalmazó adatbázisok fejlesztése, kutatási eredményekkel való folyamatos feltöltése.

VI. Időtartam:

A Közalapítvány határozatlan időtartamra jön létre.

VII. Jelentősége:

A Közalapítvány országos jelentőségű.

VIII. Működési területe:

A Közalapítvány belföldön működik.

IX. A Közalapítvány alapítói vagyona:

- a) Az alapítvány vagyona leltár szerint,
- b) 33678/A/4. hrsz. Budapest VII., Dohány u. 74. II. emeleti 413,2 nm alapterületű, a Magyar Állam tulajdonában és az alapítvány használatában lévő ingatlan, mint az Intézet székhelye. Az ingatlan bruttó nyilvántartott értéke: 21 821 471 Ft (huszonegymillió-nyolcszázhuszonegyezer-

négyszázhetvenegy forint). Az ingatlan a Közalapítvány törzsvagyont képezi, nem idegeníthető el és nem terhelhető meg,

c) 50 M Ft, azaz ötvenmillió forint.

Az alapító a fenti c) pont alatt megjelölt alapító vagyont a Közalapítvány alapító okiratának közzétételével egy időben - a Közalapítvány bírósági bejegyzéséig zárolt - bankszámlán a Közalapítvány rendelkezésére bocsátotta. Az alapító intézkedett a fenti b) pont alatti ingatlan tulajdonjogának a Közalapítvány javára történő bejegyzéséről.

X. A Közalapítvány vagyonának felhasználása

A Közalapítványi vagyon felhasználásáról az alapítók rendelkezése szerint, továbbá a Közalapítványhoz csatlakozó adományozók által meghatározott és a kuratórium által elfogadott feltételek keretei között, a kuratórium dönt.

Az alapító a kuratóriumot felhatalmazza, hogy mind a Közalapítvány vagyonát, mind a vagyon kamatait a kuratórium döntése alapján használják fel.

A Közalapítvány vagyona részévé válnak a későbbiekben Közalapítványhoz csatlakozó bel- és külföldi természetes és jogi személyek feltétel nélküli, valamint feltételekhez kötött pénzbeli és dologi adományai, amennyiben ezeket a Közalapítvány kuratóriuma elfogadja.

A Közalapítvány vagyona felhasználható az alapító okirat V. pontjában meghatározott célok megvalósítására, a Közalapítvány működési költségeinek fedezésére, az alapítványi célok megvalósítását szolgáló eszközök beszerzésére és bérletére.

A Közalapítvány éves működési költségei nem haladhatják meg az éves kiadások 8%-át.

A Közalapítvány finanszírozhat és támogathat bármely olyan megoldást, tevékenységet és szervezetet, amely a Közalapítvány céljainak eléréséhez értékes vagy jelentős, széles körben hasznosítható eredményt ígér.

A Közalapítvány vállalkozási tevékenységet közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet, kizárólag másodlagos jelleggel.

A Közalapítvány a gazdálkodása során elért eredményt nem oszthatja fel, azt az alapító okiratban meghatározott tevékenységre köteles fordítani.

A Közalapítvány céljainak elérése érdekében csak egy közhasznú társaságot alapíthat. Más közhasznú társaság, valamint gazdasági társaság alapításában a Közalapítvány nem vehet részt és abban részesedést sem szerezhet.

A Közalapítvány bankszámláit a Magyar Államkincstárnál köteles vezetni.

A Közalapítvány – az Áht. 104/A. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel – köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja.

A Közalapítvány a támogatásban részesítettekkel a támogatás célját, az elszámolás tartalmát, határidejét és bizonylatait, az ellenőrzés módját és a szerződésszegés következményeit tartalmazó szerződést köteles kötni.

A Közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik (Ptk. 74/G. § (4) bekezdése), és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A Közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

XI. A Közalapítvány szervezete, működése

A kuratórium:

A Közalapítvány legfőbb döntéshozó, illetve képviselő és kezelő szerve a kuratórium.

Elnöke és tagjai tisztségüket díjazás nélkül látják el.

Elnöke:

Kende Péter, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja,

Tagjai:

Bácskai Vera - történész, egyetemi tanár,

Bojtár Endre - irodalomtörténész, egyetemi tanár,

Gálszécsy András - jogász,

Kosáry Domokos - akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia ny. elnöke,

Kupa Mihály - közgazdász,

Litván György - történész,

Mécs Imre - mérnök, az 1956-os Emlékbizottság elnöke,

Pomogáts Béla - irodalomtörténész,

Rainer M. János - történész,

Vitányi Iván – szociológus,

A kuratórium működési szabályzatát saját maga dolgozza ki. A kuratórium kizárólagos hatáskörében:

- rendelkezik a Közalapítvány vagyonáról, dönt a befolyt pénzeszközök felhasználásáról,
- elfogadja a Közalapítványhoz való csatlakozást, megállapodik a csatlakozás feltételeiről,
- elfogadja az éves pénzügyi tervet és a mérlegét,
- elfogadja az általa létrehozott tudományos intézet szakmai programját, ellenőrzi annak végrehajtását,
 - a Közalapítvány működéséhez szükséges szervezési, kezelési és irányítási feladatok ellátására létrehozza a Közalapítvány igazgatóságát,
 - az Intézet élére főállású, függetlenített főigazgatót választ pályázat útján, akinek megbízatása 3 évre szól, valamint kijelöli az Intézet igazgatóságának tagjait,
 - dönt az éves beszámoló elfogadásáról,
 - az éves beszámolóval egyidejűleg az alapító elé terjesztendő közhasznúsági jelentés elfogadásáról.

A kuratórium ülései nyilvánosak. A kuratórium egyszerű szótöbbséggel zárt ülést rendelhet el jogszabályok által indokolt esetben (pl. adatvédelem, személyiségi jog védelme stb.).

A kuratórium üléseit szükség szerint, de évente legalább két alkalommal össze kell hívni.

A kuratóriumot az elnök írásban, a napirend közlésével és a napirendhez készült előterjesztés megküldésével egyidejűleg hívja össze oly módon, hogy azt a kuratórium tagjai az ülést megelőzően 8 nappal kézhez kapják.

A kuratórium határozatképes, ha az ülésen a tagoknak legalább 50%-a + 1 fő jelen van. A határozat érvényességéhez a kuratórium egyszerű szótöbbséggel (50% + 1 szavazat) meghozott döntése szükséges, kivétel a Közalapítvány vagyonának vállalkozásba történő befektetése tárgyában való döntés, amelyhez minősített (2/3 arányú) szótöbbség szükséges.

A kuratórium határozatainak meghozatalánál szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A kuratórium üléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni.

A kuratórium az éves beszámolót köteles megküldeni az alapítónak tájékoztatás céljából az alapítványi vagyon felhasználásáról, illetve a Közalapítvány működéséről.

A kuratóriumi tagság a felkérés elfogadásával határozatlan időre jön létre és a Ptk. 74/C. § (6) bekezdése esetén visszavonással, lemondás vagy elhalálozás esetén szűnik meg. Kuratóriumi tag lemondása esetén a lemondást a kuratórium továbbítja az alapító felé.

A kuratórium vagy tagja által a feladatkörének ellátása során harmadik személynek okozott kárért a Közalapítvány felelős. A kuratórium tagja az általa e minőségében a Közalapítványnak okozott kárért a polgári jog általános szabályai szerint felel.

A kuratórium a Közalapítvány céljainak megvalósítása érdekében tudományos intézetet hoz létre (1956-os Intézet).

Az Intézet igazgatósága:

Az igazgatóság elnöke, a tudományos intézet egyszemélyi felelős vezetője a főigazgató. Az igazgatóság további tagjai: a főigazgató-helyettes, az intézeti titkár, valamint a kuratórium által kijelölt igazgatósági tagok. A főigazgató, a főigazgató-helyettes és az intézeti titkár a Közalapítvánnyal munkaviszonyban áll.

Az igazgatóság felhatalmazást kap, hogy a közalapítványi célok megvalósítása érdekében az Intézetben belül szakmai szervezeteket és munkacsoportokat hozzon létre, és működtessen.

A főigazgató feladata: az igazgatóság irányítása a Közalapítvány tudományos programjának kidolgozása, az ennek megvalósításával kapcsolatos feladatok, illetve az ebben részt vevő tudományos személyzet irányítása.

A Közalapítvány, illetve az általa létrehozott tudományos intézet alkalmazottai felett a munkáltatói jogokat a főigazgató jogosult gyakorolni.

XII. A Közalapítvány alapító okiratának módosítására a Közalapítvány alapítója jogosult.

XIII. A Közalapítvány képvisellete, aláírási jogosultság

A Közalapítvány önálló, egyszemélyes képviselétére a kuratórium elnöke önállóan jogosult. A kuratórium elnökének akadályoztatása esetén a képviseletre két kuratóriumi tag együttesen jogosult.

XIII/A. Összeférhetetlenségi szabályok

A Közalapítvány vezető tisztségviselőire alkalmazni kell az 1997. évi CLVI. törvény 8-9. §-ában foglaltakat.

A kuratórium, illetve a felügyelő bizottság határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

b) bármilyen más előnyben részesül, illetve megkötetendő jogügyletben egyébként érdekelt.

Nem lehet a kuratórium, a felügyelő bizottság tagja, illetve könyvvizsgáló az, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be - annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig - vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki, a közhasznú szervezet megszűntét követő két évig.

Nem lehet a felügyelő bizottság elnöke vagy tagja, illetve könyvvizsgálója az a személy, aki

a) kuratórium elnöke vagy tagja,

b) a Közalapítvánnyal megbízatásán kívül más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,

c) a Közalapítvány cél szerinti juttatásából részesül,

d) az a)-c) pontokban meghatározott személyek hozzátartozója.

Az Áht. 11/A. § hatálya alá tartozó közalapítványi tisztségviselők (kuratóriumi tagok) az ott meghatározott feltételek mellett vagyonnyilatkozatot tesznek.

XIV. A kezelő szerv vagyonkezelési döntéseinek ellenőrzéséről a 3 tagú felügyelő bizottság gondoskodik.

A felügyelő bizottság tagjait az alapító 4 évre jelöli ki.

A felügyelő bizottság tagjai:

dr. Kiss Tamás elnök

Voszka Éva

Tóth István János

A felügyelő bizottsági tagság megszűnik

- a kuratórium által javasolt, az alapító által tett visszavonással,

- a tag lemondásával,

- a tag halálával,

- a 4 éves időtartam elteltével.

A felügyelő bizottság üléseit annak elnöke hívja össze, akit a felügyelő bizottság tagjai közül az alapító jelöl ki.

A felügyelő bizottság tagjai számára megállapítható havi tiszteletdíj mértéke nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér másfélszeresét.

A felügyelő bizottság köteles a Közalapítvány működését és gazdálkodását, az ügyek teljes körét átfogóan ellenőrizni, így különösen

- a kuratóriumi ülésekről készült jegyzőkönyvek figyelembevételével vizsgálja a kuratóriumi döntések összhangját az alapító okiratban meghatározott közalapítványi célokkal,

- az éves könyvvizsgálói jelentés figyelembevételével vizsgálja a pénzügygazdálkodási tevékenység összhangját, az éves számadásokat és a mérleget,

- jogosult célvizsgálatot folytatni, ha a közalapítványi célok megvalósítását, illetve a pénzügyi-gazdálkodási tevékenység szabályszerűségét veszélyeztetve látja,
- jogosult a Közalapítvány ügyeiről a vezető tisztségviselőktől jelentést, a Közalapítvány munkavállalóitól tájékoztatást és felvilágosítást kérni, a Közalapítvány üzleti könyveit, iratait, a pénzkezelés és utalványozás rendjét megvizsgálni és azokba betekinteni.

A felügyelő bizottság tevékenységének eredményéről és a Közalapítvány működéséről az alapítónak évente jelentést tesz, a kuratóriumot erről tájékoztatja.

A felügyelő bizottság ügyrendjét maga állapítja meg. A felügyelő bizottság tagjai tanácskozási joggal vesznek részt a kuratórium ülésein.

A felügyelő bizottság köteles az intézkedésre jogosult vezető szervet (kuratórium, igazgatóság) tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

- a) a Közalapítvány működése során olyan jogszabálysértés vagy a Közalapítvány érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;
- b) a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

Az intézkedésre jogosult vezető szervet a felügyelő bizottság indítványára - annak megtételétől számított harminc napon belül - össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a vezető szerv összehívására a felügyelő bizottság is jogosult.

Ha az arra jogosult szerv a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő bizottság köteles haladéktalanul értesíteni a gazdálkodás törvényességét és célszerűségét ellenőrző Állami Számvevőszéket, illetőleg a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget, valamint az alapítót.

XIV/A. A kuratórium - a Kuratórium Működési Rendjében foglaltak szerint - gondoskodik:

- a) olyan nyilvántartás vezetéséről, amelyből a kuratórium döntésének tartalma, időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya (ha lehetséges személye) megállapítható,
- b) a kuratórium döntéseinek az érintettekkel való közlési, illetve nyilvánosságra hozatala módjáról,
- c) a Közalapítvány működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjéről,
- d) a Közalapítvány működésének, szolgáltatás igénybevétele módjának, beszámoló közlésének nyilvánosságáról,
- e) a Közalapítványból nyújtandó támogatással kapcsolatos pályázat rendjéről, formájáról, eljárási szabályairól az 1997. évi CLVI. törvény 15. §-ában foglaltak figyelembevételével.

XV. A Közalapítvány tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait a História című országos folyóiratban hozza nyilvánosságra.

XVI. Könyvvizsgáló

A könyvvizsgálót a *kuratórium pályázat útján választja.*

A könyvvizsgáló köteles az 1997. évi CLVI. törvényben megfogalmazottakon túl egynegyed évente a Közalapítvány könyveit megvizsgálni és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának eredményéről az alapítónak jelentést készíteni.

XVII. A Közalapítvány megszűnése

A bíróság a Közalapítványt a nyilvántartásból törölheti, ha az alapító okiratban meghatározott cél maradéktalanul megvalósult.

A bíróság az ügyész keresete alapján a Közalapítványt megszünteti, ha céljának megvalósítása lehetetlenné vált, illetőleg, ha az alapítvány működése a törvényesség előírásainak nem felel meg.

A bíróság a Közalapítványt megszüntetheti, ha a kuratórium tevékenységével a Közalapítvány célját veszélyezteti, és az alapító - a bíróság felhívása ellenére - a kijelölést nem vonja vissza, és kezelőként más szervezet nem jelöl ki.

A bíróság a Közalapítványt az alapító és a kuratórium együttes kérésére megszüntetheti, ha a közfeladat iránti szükséglet megszűnt.

XVIII. A Közalapítvány megszűnése esetén

A Közalapítvány vagyona - a hitelezők kielégítése után - az alapítót illeti meg, aki a kuratórium javaslatait figyelembe véve köteles azt a megszűnt Közalapítvány céljához hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot tájékoztatni.

XIX. Ezen alapító okirat a Fővárosi Bíróságnál bejegyzésre köteles.

XX. A Közalapítvány alapító okiratát jóváhagyást követően a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

XXI. Az alapító okiratban nem szabályozott kérdésekben a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény szabályai, továbbá az alapítványok gazdálkodási rendjével kapcsolatos jogszabályok irányadóak.

Budapest, 2005.

Gyurcsány Ferenc

miniszterelnök